

Temeljem članka 71. stavak 1. Zakona o zaštiti životinja ("Narodne novine" broj 102/17. i 32/19.) i članka 30. točka 13. i 24. Statuta Osječko-baranjske županije ("Županijski glasnik" broj 2/95., 2/97., 3/99., 3/01., 8/01., 9/03., 13/05., 2/06., 5/09., 16/09., 2/13., 4/18. i 2/20.), Skupština Osječko-baranjske županije donijela je na 33. sjednici 29. listopada 2020. godine

P R O G R A M

kontrole populacije napuštenih pasa na području Osječko-baranjske županije

I. UVOD

Na području Osječko-baranjske županije nalazi se određeni broj napuštenih pasa. Broj napuštenih pasa podložan je dnevnim promjenama. Napušteni pas je svaki pas kojeg je vlasnik svjesno napustio, kao i pas kojeg je vlasnik napustio zbog više sile kao što je bolest, smrt ili gubitak slobode, te pas kojeg se vlasnik svjesno odrekao.

Takvi psi predstavljaju rizik za zdravlje i dobrobit ljudi, jednako kao i za zdravlje i dobrobit životinja, a ako nisu sterilizirani predstavljaju i izvor povećanja populacije napuštenih životinja. Napušteni psi mogu napadati ljude, njihove kućne ljubimce te stoku, a nerijetko uzrokuju i prometne nesreće.

Program kontrole populacije napuštenih pasa na području Osječko-baranjske županije (u daljnjem tekstu: Program) usmjeren je na upravljanje populacijom napuštenih pasa i kontrolu rizika koju ova populacija predstavlja, uključujući i njezino smanjenje kada se smatra neophodnim, a temelji se na dugoročnom, integriranom, sveobuhvatnom i humanom pristupu. Iz Programa se izuzima selektivni uzgoj putem Hrvatskog kinološkog saveza (u daljnjem tekstu: HKS) i Hrvatskog lovačkog saveza (u daljnjem tekstu: HLS), koji to imaju regulirano pravilnicima, a koji su usklađeni sa Zakonom o dobrobiti životinja i Međunarodne kinološke federacije (FCI) i međunarodnih pozitivnih propisa i preporuka društava za zaštitu životinja i koji dobivaju pripadajuću rodovnicu s rodoslovljem, a kasnije za korištenje u uzgoju i uzgojnu dozvolu.

Program se donosi s ciljem smanjivanja broja napuštenih pasa i odgovornog držanja pasa kao kućnih ljubimaca. Prilikom provođenja kontrole populacije pasa treba se osigurati dobrobit životinja i provoditi mjere kontrole populacije pasa bez uzrokovanja patnje životinjama. Donosi se prvenstveno sa svrhom utjecaja na uzroke problema i smanjenja nastanka populacije neželjenih, a zatim i napuštenih pasa, te za tu svrhu treba koristiti sve dostupne zakonske alate koji mogu pomoći ostvarenju svrhe Programa.

Jedan od uzroka nastanka problema napuštenih pasa su neprovedba kontrole razmnožavanja, odnosno konstantan nastanak neželjenih štenaca koji postaju napuštene životinje.

Prvenstveno je potrebno identificirati izvor pasa litalica koji mogu biti:

1. Vlasnički psi koji slobodno lutaju;
2. Psi koje je napustio njihov vlasnik, uključujući štenad proizvedenu iz nekontroliranog uzgoja pasa u vlasništvu;
3. Nevlasnički psi koji se nekontrolirano razmnožavaju.

II. CILJEVI PROGRAMA

Ciljevi Programa su:

1. smanjenje broja napuštenih pasa,
2. poboljšanje zdravlja i dobrobiti populacije pasa u vlasništvu i napuštenih pasa,
3. pomoć u stvaranju i održavanju populacije pasa slobodne od bjesnoće,
4. smanjenje rizika nastanka drugih zoonoza,
5. upravljanje drugim rizicima za ljudsko zdravlje (npr. parazitarne bolesti),
6. promicanje odgovornog posjedovanja pasa i
7. prevencija uništavanja okoliša i drugih životinja.

III. MJERE ZA OSTVARIVANJE CILJEVA PROGRAMA:

Mjere za ostvarivanje ciljeva iz Programa su:

1. potpuna provedba mikročipiranja u svrhu smanjenja broja napuštenih pasa,
2. edukacija u cilju podizanja javne svijesti u području zaštite životinja,
3. sakupljanje i zbrinjavanje napuštenih pasa,
4. uklanjanje pristupa resursima (hrana i skrovište) u javnom prostoru,
5. poticanje zaštite životinja kroz edukaciju stanovništva o zaštiti i dobrobiti životinja,
6. procjena postojećeg broja napuštenih pasa i njihova rasprostranjenost i
7. kontrola.

1. Potpuna provedba mikročipiranja u svrhu smanjenja broja napuštenih pasa

Provedbu potpune kontrole mikročipiranja pasa sukladno članku 94. Zakona o zaštiti životinja su trebale, do 30. lipnja 2018. godine, provesti jedinice lokalne samouprave. U svrhu kontrole mikročipiranja jedinice lokalne samouprave određuju način kontrole mikročipiranja na svojem području.

Cilj kontrole mikročipiranja pasa je mikročipiranje svakog psa na području jedinice lokalne samouprave, kako bi se moglo na taj način lakše dolaziti do vlasnika, korisnika ili skrbnika izgubljenog ili napuštenog psa. Nečipirani psi izravna su briga i trošak lokalne zajednice.

2. Edukacija u cilju podizanja javne svijesti u području zaštite životinja

Ponašanje ljudi je upravo onaj faktor koji u najvećoj mjeri utječe na dinamiku populacije napuštenih pasa. Stoga je, dugoročna edukacija u cilju odgovornog vlasništva jedan od najvažnijih elemenata sveobuhvatnog pristupa upravljanju populacijom napuštenih pasa.

Edukacijske inicijative trebaju ići u pravcu poticanja odgovornog posjedovanja vlasništva pasa što uključuje poticanje interakcije ljudi - životinje, registraciju i identifikaciju pasa, sprječavanje bolesti, naročito bjesnoće i ehinokokoze, sprječavanje negativnih učinaka pasa na zajednicu preko zagađenja (npr. fekalija i buka), rizika za ljudsko zdravlje putem ugriza, uzrokovanjem prometnih nesreća i rizika za druge pse, divlje životinje, domaće životinje i druge vrste kućnih ljubimaca, te kontrolu razmnožavanja pasa koja je obvezna i predstavlja odgovornost posjednika - vlasnika psa koji je dužan osigurati kontrolu razmnožavanja životinja koje su pod njegovim nadzorom.

Edukativne aktivnosti moraju imati za cilj stjecanje znanja i vještina, te promjenu stavova i ponašanja i to:

- ciljanom edukacijom, obrazovanjem o propisima iz područja zaštite (dobrobiti) životinja na svim razinama,
- seminarima i predavanjima o dobrobiti životinja u školama,
- letcima, brošurama, oglasima, panoima, po preporukama Svjetske organizacije za zdravlje životinja (OIE),
- dizanjem razine javne svijesti o dobrobiti životinja kroz tisak, radio i TV,
- direktnim uključivanjem ljudi kroz ciljane skupine u lokalnoj zajednici.

3. Sakupljanje i zbrinjavanje napuštenih pasa

Poslovi sakupljanja napuštenih ili izgubljenih pasa uređeni su propisima. Nalaznik napuštene ili izgubljene životinje mora u roku od tri dana od nalaska životinje obavijestiti sklonište, osim ako je životinju u tom roku vratio vlasniku. Sakupljanje napuštenih pasa obavljaju skloništa za životinje koja za to moraju biti primjereno opremljena vozilima za prijevoz pasa, imati opremu i osoblje osposobljeno za navedene poslove, sve u skladu s Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje ("Narodne novine" broj 99/19.).

Hvatanje, prijevoz i držanje pasa u skloništima za životinje moraju se obavljati bez nepotrebne patnje, boli i straha životinja, a sve u skladu sa člankom 64. Zakona o zaštiti životinja.

4. Uklanjanje pristupa resursima (hrana i skrovište) u javnom prostoru

Kako bi se ograničilo lutanje, naročito u određenim područjima gdje se psi ne toleriraju (npr. škole i javni parkovi) pristup resursima kao što je hrana treba biti ograničen.

Ovo se može postići:

- redovnim uklanjanjem smeća,
- ograđivanjem lokacija za prikupljanje i odlaganje smeća,
- kontrolom nad uklanjanjem lešina i iznutrica životinja,
- korištenjem kanti koje sprječavaju hranjenje životinja, ili stavljanje kanti van dohvata životinja,
- edukacijom ili provedbom mjera kako bi se spriječilo bacanje smeća i prema tome slučajno hranjenje pasa i da se zaustavi namjerno hranjenje pasa u određenim lokacijama,
- postavljanjem novih kanti tamo gdje su oštećene ili nedostaju.

Ove aktivnosti treba provoditi pažljivo zajedno s mjerama koje smanjuju populaciju napuštenih pasa, kako bi se spriječilo izgladnjivanje pasa kada se uklone izvori hrane ili kad se prebacuju na drugu lokaciju radi pronalaženja izvora hrane.

5. Poticanje zaštite životinja kroz edukaciju stanovništva o zaštiti i dobrobiti životinja

U tu svrhu edukacije se provode kroz:

- postavljanje jumbo i drugih plakata s upozorenjima i informiranjem o zakonskim obvezama vlasnika, odnosno posjednika pasa,
- javne medijske objave i oglase o zakonskoj obvezi mikročipiranja pasa i o drugim obvezama vlasnika i posjednika pasa,
- suradnju sa školama, fakultetima, kinološkim društvima, te drugim organizacijama kvalificiranim za provođenje edukacije o odgovornoj kinologiji u osnovnim i srednjim školama,
- posjete vrtićke i školske djece: organiziranim i uređenim kinološkim manifestacijama, skloništu za zbrinjavanje životinja, te predstavnika kinološkog društva (voditelj uzgoja i kinološki sudac) osnovnim i srednjim školama,
- prisutnost članova organizirane i odgovorne kinologije (kinološka društva, škole za obuku pasa, vlasnici registriranih uzgajalnica, skloništa), te njihovih pasa na javnim događajima, obilježavanjem datuma važnih lokalnoj zajednici, na priredbama, sajmovima i izložbama kako bi se povećala njihova vidljivost i građanstvo obavijestilo i educiralo o odgovornom držanju pasa i postojanju problema napuštenih pasa,
- osiguravanje stalne informacijske službe (ili u suradnji s postojećim službama) gdje će biti vidljivi podaci o izgubljenim, nađenim i napuštenim psima te na kojoj će se građani moći informirati o zaštiti i dobrobiti pasa, te problematici i udovoljavanju napuštenih pasa.

6. Procjena postojećeg broja napuštenih pasa i njihova rasprostranjenost

Procjenu populacije napuštenih pasa potrebno je izvršiti kako bi se lakše upravljalo populacijom napuštenih pasa i kontrolirale zoonoze. Procjenu broja napuštenih pasa na području županije moguće je izvršiti korištenjem podataka iz Središnjeg upisnika pasa Ministarstva poljoprivrede i podataka o broju zbrinutih pasa u skloništu s područja svake jedinice lokalne samouprave i podataka iz Jedinственог информацијског центра за napuštene i izgubljene kućne ljubimce.

Populaciji napuštenih pasa pribrajaju se psi zbrinuti od strane nevladinih organizacija za zaštitu životinja i pojedinaca koji zbrinjavaju napuštene životinje, a koje nisu postale njihovim vlasništvom. Osim navedenih primjera, informacije o veličini populacije napuštenih pasa potrebno je dobiti i kontinuiranim periodičnim prebrojavanjem napuštenih pasa koji se vide na području određenog grada ili općine.

7. Kontrola

Kontinuirano i efikasno provođenje kontrole nad provedbom propisa iz područja zaštite životinja od strane nadležnih tijela, odnosno upravnog nadzora, inspeksijskog nadzora i nadzora nad provedbom općih akata, naplata novčanih kazni, te poduzimanje svih raspoloživih mjera da se sankcioniraju prekršitelji, neophodna je mjera da bi se postigla dugoročna dobrobit za životinje i za dobrobit lokalnog stanovništva.

IV. PROVOĐENJE PROGRAMA I SUDJELOVANJE NADLEŽNIH TIJELA

U cilju provedbe Programa Županija surađuje s udrugama za zaštitu životinja, kinološkim i lovačkim udrugama, državnim tijelima nadležnima za poslove veterinarstva, veterinarskim organizacijama, vlasnicima i posjednicima pasa, te drugim fizičkim i pravnim osobama. Za održivost i provedbu Programa važna je suradnja svih dionika bez obzira na razinu, efikasna primjena propisa putem savjeta, upozorenja, opomena i naposljetku sudskim postupkom. Vrlo je bitna suradnja s jedinicama lokalne samouprave, udrugama za zaštitu životinja i kinološkim udrugama.

Nevladine organizacije za zaštitu životinja, kinološke i lovačke udruge, s područja Županije, u suradnji s nadležnim službama, svojim radom podižu svijest javnosti o odgovornom držanju pasa, kao i o nužnosti kontrole populacije napuštenih pasa.

Nadležna tijela iz područja veterinarstva provode mjere kontrole bjesnoće i nametničkih bolesti, te informiraju vlasnike i posjednike pasa i o tome obavještavaju nadležnu veterinarsku inspekciju.

Posjednici i vlasnici pasa dužni su osigurati njihovo označavanje sukladno Zakonu o veterinarstvu ("Narodne novine" broj 82/13., 148/13. i 115/18.) i Pravilniku o označavanju pasa ("Narodne novine" broj 72/10.).

Skloništa za zaštitu životinja dužna su poslovati u skladu s Pravilnikom o uvjetima kojima moraju udovoljavati skloništa za životinje, a podatke o napuštenim i izgubljenim kućnim ljubimcima evidentirati putem jedinstvenog informacijskog centra za napuštene i izgubljene životinje u Upisniku kućnih ljubimaca koji vodi nadležno tijelo.

U provođenju Programa potrebna je suradnja i odgovornost nadležnog Ministarstva, veterinarar, jedinica lokalne samouprave, posjednika pasa, udruga za zaštitu životinja, kinoloških udruga članica HKS-a, te svih organizacija i/ili pojedinaca koji su zainteresirani doprinijeti zaštiti životinja.

V. OČEKIVANI UČINCI PROGRAMA

Provedba ovoga Programa treba doprinijeti većoj brizi o napuštenim životinjama i smanjenju populacije na području Županije, pri čemu će se ostvariti sljedeći učinci:

- zaštita zdravlja ljudi i njihove imovine (primjerice zaštita domaćih životinja od napuštenih pasa na ispaši),
- ostvarenje veće dobrobiti životinja, jer napušteni psi trpe čitav niz problema kao što su pothranjenost, bolesti, povrede u prometnim nesrećama, povrede stečene u borbama, nesocijalizirano ponašanje i ugrizljivost, zapuštenost i nebrigu,
- učinkovitija provedba Zakona o zaštiti životinja,
- smanjenje uzroka nastanka populacije neželjenih, a zatim i napuštenih pasa,
- edukacija stanovništva o zaštiti (dobrobiti) životinja i odgovornom posjedovanju (vlasništvu) životinja.

VI. ZAVRŠNA ODREDBA

Ovaj Program bit će objavljen u "Županijskom glasniku".

KLASA: 323-01/20-01/7
URBROJ: 2158/1-01-01-20-6
Osijek, 29. listopada 2020.

Predsjednik
Dragan Vulin, v.r.